

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
VAIKŲ LITERATŪROS KLASIKA	CHILDREN'S LITERATURE CLASSICS	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: dr. Jurgita Žana Raškevičiūtė Kitas (-i):	Filologijos fakultetas, Literatūros, kultūros ir vertimo tyrimų institutas, Lietuvių literatūros katedra, Universiteto g. 5, Vilnius

Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji		Bendrųjų universitetinių studijų

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
--

Analinis ir kritinis mąstymas: gebės kritiškai vertinti informaciją, analizuoti reiškinius, kelti probleminius klausimus, dalyvauti diskusijose, argumentuotai pagrįsti savo nuomonę.

Gebės dirbti individualiai ir grupėmis: gebės kelti individualius veiklos tikslus, jų siekti pasirinkdami(-os) tinkamas strategijas, planuodami(-os) laiką ir laikydamiesi(-osi) nustatytų terminų; gebės konstruktyviai dirbti grupėje, argumentuoti savo pasirinktą poziciją derindami ją su kitų grupėje dirbančiųjų asmenų laikysena ir pozicija, gebės ją gerbti, įgis kultūringos, atviros, neįžeidžios kritikos gebėjimą.

Vaikų literatūros formavimosi proceso supratimas, gebėjimus kritiškai vertinti literatūros kūrinius, suvokti vaikų literatūros kaitos procesus ir dėsningumus bei jų svarbą vakarietiškosios literatūros kontekste, tobulinti analitinį ir kritinį mąstymą, bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Išmanys pasirinktos literatūros šakos istoriją, raidos dėsningumus, suvoks vaikų literatūros raidos ir vaiko sampratos ryšį skirtingais Vakarų kultūros raidos etapais.	Apžvalginės ir įtraukiamosios paskaitos; savarankiškas literatūros šaltinių studijavimas pagal užduotas gaires.	Kaupiamasis vertinimas formuojamas iš: a) dalyvavimo seminarų diskusijose pasirengus pagal konkrečias kiekvienam seminarui pateiktas užduotis bei gaires, b) vadovavimo vienai diskusijai, c) egzamino vertinimo.
Gebės atpažinti vaikų literatūros kūrinio tipą, žanrą; žanriniu ir tipologiniu aspektu gebės sieti ir vertinti grožinius kūrinius.	Apžvalginės ir įtraukiamosios paskaitos, seminarų diskusijos, savarankiškas literatūros šaltinių studijavimas pagal užduotas gaires.	
Gebės tinkamai vartoti bei aiškinti pagrindines literatūrologijos sąvokas ir terminus, reikalingus vaikų literatūros reiškiniams suvokti ir analizuoti.	Apžvalginės ir įtraukiamosios paskaitos, seminarų diskusijos, savarankiškas literatūros šaltinių studijavimas pagal užduotas gaires.	
Gebės vertinti kūrinio estetinio ir pedagoginio poveikio galimybes, estetinio ir ugdomojo tikslų santykį vaikų ir paauglių literatūroje; gebės suvokti ryšį tarp kūrinio estetinių, pedagoginių tikslų ir jo laiko idėjinio / ideologinio fono, vertinti specifinį vaikų literatūros ir atskiro kūrinio santykį su žmogaus suvokimo sociokultūriniu kontekstu (kintanti lyties, rasės, šeimos ir kt. samprata ir jos (ne)perdavimas vaikui).	Apžvalginės ir įtraukiamosios paskaitos, seminarų diskusijos, savarankiškas literatūros šaltinių studijavimas pagal užduotas gaires.	
Gebės kelti mokymosi tikslus, dirbti kolektyviai ir individualiai, apginti savo teiginius diskusijoje, motyvuotai diskutuoti bei vertinti kolegų pasirengimą.	Darbas seminaruose – vadovavimas diskusijai, pasirengimas seminare svarstysimiems klausimams ir jų aptarimas.	

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Pa ska ito s	Ko ns ult aci jos	Se mi nar ai	Pra tyb os	La bor ato rin iai dar bai	Pra kti ka	Vi sas ko nt ak tin is da rb as	Sav aran kišk as dar bas

Programos ir darbo tvarkos pristatymas, aptarimas. Įvadas: a) vaikų literatūros kaip atskiros literatūros srities klausimas (vaikų literatūros kaip objekto specifika, adresato problema, vaikų literatūros istorijos, žanrų, raidos ir jos vietos bendrame kultūriniame kontekste klausimai: nuo „pedagogikos tarnaitės“ iki atskiro vaikų literatūros lauko?); b) specifinė vaikų literatūros suvokimo ir skaitymo situacija, pagrindinės strateginės linijos (skaitytojo atsako ir kultūrinių literatūros studijų pagrindinės strategijos, teiginiai).	2						2		
Romantizmas ir vaikų literatūra: romantizmo pasaulėvoka, romantinė vaiko samprata ir jos svarba modernios vaikų literatūros formavimuisi; dėmesys folklorinei pasakai, literatūrinės pasakos raidos istorija (Ch. Perrault, J. ir W. Grimm, H. Ch. Andersen); maginės fantastikos ištakos – E. T. A. Hoffmanno <i>Spragtukas ir pelių karalius</i> .	4		2				6	4	Paskaitų medžiagos analizė; pasiruošimas seminaro diskusijai, pasirengimas vadovauti diskusijai. Literatūros šaltiniai: H. Ch. Anderseno pasakos: „Eglutė“, „Sniego karalienė“, „Mergaitė su degtukais“, „Dvylika iš pašto karietos“.
Maginė fantastika (<i>fantasy</i>): žanro istorija, definicija, struktūros principai, raidos tendencijos (F. L. Baum, J. R. R. Tolkien, C. S. Lewis, M. Ende, R. Dahl, J. Rowling); žanriniai atsišakojimai: žaislų, lėlių ir mažų žmonių literatūra (C. Collodi, S. Waugh, M. Norton).	2		2				4	8	Paskaitų medžiagos analizė; pasiruošimas seminaro diskusijai, pasirengimas vadovauti diskusijai. Literatūros šaltiniai: F. L. Baum <i>Nuostabūs Ozo šalies burtininkas</i> (1900) arba J. R. R. Tolkien <i>Hobitas</i> (1937).
XIX a. realistinė paradigma ir realizmo estetikos principų transformacija vaikų prozoje; dikensiškoji vaiko vaizdavimo paradigma (<i>Oliverio Tvisto nuotyčiai</i>).	2						2		
XIX a. pab.–XX a. I pusės realistinė literatūra vaikams: tipinė romanų struktūra; „žavaus“ vaiko sampratos formavimasis; lyčių vaidmenų suvokimo ir žanro sąryšiai, berniukų ir mergaičių literatūros formavimasis, charakterių tipai (M. Twain, F. H. Burnett, L. M. Montgomery, E. Porter, L. M. Alcott).	4		2				6	8	Paskaitų medžiagos analizė; pasiruošimas seminaro diskusijai, pasirengimas vadovauti diskusijai. Literatūros šaltiniai: M. Twain, <i>Tomo Sojerio nuotyčiai</i> (1876) arba L. M. Montgomery <i>Anė iš Žaliastogių</i> (1908).

Našlaičių literatūra: našlaičio personažo tipo susiformavimas vaikų literatūroje bei raida nuo XIX a. iki XX a. II pusės, socialinės kritikos formos vaikų literatūroje, vaiko ir suaugusiojo santykių kaita, galios santykių problemika vaikų literatūroje.	2		2				4	14	Paskaitų medžiagos analizė; pasiruošimas seminaro diskusijai, pasirengimas vadovauti diskusijai. Literatūros šaltiniai: K. Paterson <i>Smarkuolė Gilė Hopkins</i> (1978); M. Gripe <i>Nepaprasta Agnėsės Sesilijos istorija</i> (1981).
Animalistinė vaikų literatūra: animalistinės literatūros formavimasis, antropomorfizacijos samprata ir tipai, animalistinės literatūros funkcijos (nuo gamtos pažinimo iki ekologinės kritikos), animalistinė literatūra ir kolonializmo problemika, gamtos pasaulio traktuotės kaita vaikų literatūroje kaip vakarietiškojo žmogaus ir gamtos santykių kaitos istorija (R. Kipling, K. Graham, F. Salten, W. Bonsels, E. B. White, L. Sepūlveda).	6		2				8	8	Paskaitų medžiagos analizė; pasiruošimas seminaro diskusijai, pasirengimas vadovauti diskusijai. Literatūros šaltiniai: K. Graham, <i>Vėjas gluosniuose</i> (1908) arba E. B. White <i>Šarlotės voratinklis</i> (1952).
Nonsense literatūra: nonsense formavimosi istorija ir samprata, poetikos principai ir jų realizavimas vaikų literatūroje, nonsense poetikos ir vaiko mąstymo būdo sąryšio refleksija, kalbos problema (J. M. Barry, E. E. Milne, P. Travers, T. Jansson, A. Lindgren, D. Bisset, M. Macourek), nonsensiška pasaulio tvarkos refleksija L. Carroll <i>Alisa stebuklų šalyje</i> .	4		2				6	8	Paskaitų medžiagos analizė; pasiruošimas seminaro diskusijai, pasirengimas vadovauti diskusijai. Literatūros šaltiniai: E. Milne, <i>Pūkuotuko pasaulis</i> (1926, 1928).
Iliustracija vaikų literatūroje: iliustruotosios vaikų knygos istorija, iliustracijų vaidmuo ir funkcijos kaita, iliustracijos ir teksto ryšio variantai; B. Potter.	2						2		
XX a. II pusės prozos raidos tendencijos. Problemų prozos susiformavimas (šeimos kaip patikimos socialinės struktūros irimas, vaiko vienatvė, ankstyvas nėštumas, trauminiai santykiai su suaugusiaisiais, įtampos, smurtas tarp bendraamžių etc.). Filosofinės problemikos literatūra vaikams: egzistencinių klausimų akiratis, mirties refleksija. (E. Kästner, K. Paterson, M. Gripe, K. Nöstlinger, E. Donnelly, R. Dahl, S. E. Hinton etc.).	2		2				4	8	Paskaitų medžiagos analizė; pasiruošimas seminaro diskusijai, pasirengimas vadovauti diskusijai. Literatūros šaltiniai: A. Lindgren, <i>Broliai Liūtaširdžiai</i> (1973) arba N. Babbitt <i>Amžinieji Takiai</i> (1975).
Žanrinių vaikų literatūros ribų plėtimas: utopija-distopija, antisocialinė drama, žanrų sinkretizmas; skaitmeninių technologijų, naujųjų medijų poveikis vaikų literatūros poetikai (komiksas, grafinis romanas) (L. Lowry, L. Sachar).	2		2				4	14	Paskaitų medžiagos analizė; pasiruošimas seminaro diskusijai, pasirengimas vadovauti diskusijai. Roald Dahl <i>Matilda</i> (1988); L. Lowry <i>Siuntėjas</i> (1993).
Pasiruošimas ir egzaminų laikymas								10	
Iš viso	32		16				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas: Darbas seminaro metu	30 %	Semestras	<p>3 balai: už puikų pasirengimą ir aktyvų dalyvavimą visuose seminaruose, tinkamą klausimų bei problemų formulavimą, argumentuotus, analitiniu ir kritiniu mąstymu pagrįstus pasisakymus diskusijoje, visų seminaro užduočių atlikimą;</p> <p>2 balai: už gerą pasirengimą ne mažiau kaip 80 proc. seminarų ir aktyvų dalyvavimą diskusijoje nepakankamai analitiškai ir kritiškai argumentuojant pasisakymus, atlikta ne mažiau kaip 6-ių seminarų užduotys;</p> <p>1 balas: už pasirengimą ne mažiau kaip 60 proc. seminarų, bet neaktyvų dalyvavimą diskusijoje, neargumentuotus pasisakymus, atlikta ne mažiau kaip 4-ių seminarų užduotys.</p> <p>0 balų: seminaruose nedalyvaujama, pasyviai išklausa diskusija,</p> <p><i>Vertinama privalomosios literatūros išmanymas, gebėjimas ja remiantis atlikti kiekvienam seminarui pateiktas užduotis ir pristatyti savo išvalgas kolegoms.</i></p>
Vadovavimas seminaro diskusijai dėstytojos pasiūlyta arba savarankiškai atsižvelgiant į programos turinį susiformuluota tema (kiekvienam seminarui vadovauja arba 2 studentai, pasidaliję atskirus diskutuojamos temos klausimus)	20%	Semestras	<p>2 balai: pasirinktos seminaro temos problemika pristatoma gerai pasirengus (perskaičius šaltinius ir kritinę literatūrą), diskusija organizuojama kryptingai; gebama diskutuoti su kolegomis, kelti klausimus.</p> <p>1 balas: pasirinktos seminaro temos problemika suvokta, diskusijai vadovaujama iš dalies pasirengus, diskusiniai klausimai nekeliama / iš dalies keliami, komentuojamos kritikos tezės.</p> <p>0 balų: neatitinka išvardytų kriterijų / neparengtas pristatymas.</p> <p><i>Vertinama gebėjimas suvokti seminaro ir pasirinktos temos problemiką, kryptingai organizuoti diskusiją, problemiška aptarti studijuotą medžiagą.</i></p>
Egzaminas	50%	Egzaminų laikymo laikotarpio metu	<p><i>Egzaminui pateikiamas atvirojo tipo klausimas iš paskaitų ir seminarų medžiagos. Vertinamas gebėjimas remiantis paskaitų, seminarų ir savarankiškų studijų medžiaga apmąstyti konkrečią egzamino klausime suformuluotą problemą.</i></p> <p>5 balai: gautas egzamino klausimas atsakytas išsamiai, motyvuotai argumentuojama remiantis paskaitų ir seminarų medžiaga, ji sklandžiai ir savarankiškai siejama su asmeninėmis išvalgomis ir skaitymo patirtimi; demonstruojamas puikus įsiskaitymas į kurso medžiagą bei aptariamąsias problemas / kūrinių konteksto išmanymas.</p> <p>4 balai: gautas egzamino klausimas atsakytas išsamiai, motyvuotai argumentuojama remiantis paskaitų ir seminarų medžiaga; demonstruojamas geras įsiskaitymas į kurso medžiagą bei aptariamąsias problemas / kūrinių konteksto išmanymas.</p> <p>3 balai: gautas egzamino klausimas atsakytas iš dalies, rodomos pastangos remtis paskaitų ir seminarų medžiaga, bendraisiais bruožais aptariamas kūrinys / problema, įsiskaitymas į aptariamą kūrinių pakankamas, bet stinga analitinių argumentų ir / arba konteksto išmanymo.</p> <p>2 balai: į gautą klausimą atsakyta iš dalies, bendraisiais bruožais aptariama kūrinys / problema, įsiskaitymas į kūrinių paviršutinis, konteksto išmanymas turi rimtų trūkumų, jo pristatymas – dalykinių klaidų.</p> <p>1 balas: rodomos pastangos atsakyti į gautą egzamino klausimą, apibūdinti kūrinių / ar problemą, bet nesugebama argumentuoti, įsiskaitymas į kurso medžiagą paviršutinis, nesama konteksto ir vaikų literatūros lauko problemų aptarimo.</p>

			0 balų: atsakymas į gautą egzaminą neatitinka nei vieno anksčiau išvardyto kriterijaus.
--	--	--	---

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Privalomieji perskaityti literatūros tekstai (dalis tekstų skaitomi pasirinktinai – žr. savarankiškų studijų „Užduotis“)				
Andersen, Hans Christian (vert. Liudas Remeika)	2002	<i>Dvylika iš pašto karietos</i>		Vilnius: „Alumnus“
Baum, Frank L. (vert. Laima Šinkūnienė)	2013	<i>Nuostabūs Ozo šalies burtininkas</i>		Vilnius: „Nieko rimto“
Babbitt, Natalie (vert. Viltaras Alksnėnas)	[2002, 2015,] 2022	<i>Amžinieji Takiai</i>		Vilnius: „Nieko rimto“
Dahl, Roald (vert. Danguolė Žalytė)	2014	<i>Matilda</i>		Vilnius: „Garnelis“
Graham, Kenneth (vert. Aleksandra Dantaitė)	2012	<i>Vėjas gluosniuose</i>		Vilnius: „Nieko rimto“
Gripe, Maria (vert. Eugenija Stravinskienė)	2009	<i>Nepaprasta Agnės Sesilijos istorija</i>		Vilnius: „Nieko rimto“

Lindgren, Astrid (vert. Eugenija Stravinskienė)	[1997, 2002,] 2007	<i>Broliai Liūtaširdžiai</i>		Vilnius: „Garnelis“
Lowry, Lois (vert. Viltaras Alksnėnas)	[2003, 2013,] 2018	<i>Siuntėjas</i>		Vilnius: „Alma littera“
Milne, Alan Alexander (vert. Virgilijus Čepaitis)	2007 [bet kuris leidimas]	<i>Pūkuotuko pasaulis</i>		Vilnius: „Garnelis“
Montgomery, Lucy Maud (vert. Viltaras Alksnėnas)	2007 [bet kuris leidimas]	<i>Anė iš Žaliastogių</i>		Vilnius: „Alma littera“
Paterson, Katherine (vert. Romualda Zagorskienė)	2015	<i>Smarkuolė Gilė Hopkins</i>		Vilnius: „Alma littera“
Tolkien, J. R. R. (vert. Bronė Balčienė)	[2002, 2006, 2012,] 2020	<i>Hobitas</i>		Vilnius: „Alma littera“
Twain, Mark (vert. Valentina Churginaite)	2011 [bet kuris leidimas]	<i>Tomo Sojerio nuotykių</i>		Vilnius: „Alma littera“
White, E. B. (vert. Virgilijus Čepiejus)	[2000], 2020	<i>Šarlotės voratinklis</i>		Vilnius: „Niekio rimto“
Literatūros kritika (privaloma ir papildoma)				
Bradford, Clare; Mallan, Kerry; Stephens, John; McCallum, Robyn	2008	<i>New World Orders in Contemporary Children's Literature—Utopian Transformations</i>		Palgrave Macmillan
Connoly, Paula T.	1995	<i>Winnie-the-Pooh and The House at Pooh Corner: Recovering Arcadia</i>		Twayne Publishers Inc., U.S
Grenby, M. O.	2008	<i>Children's Literature (Edinburgh Critical Guides)</i>		Edinburgh University Press
Held, Jacob M. (ed.)	2014	<i>Roald Dahl and Philosophy: A Little Nonsense Now and Then</i>		Rowman & Littlefield
Hammond, Wayne G.	1987	<i>The Image of Home in The Hobbit & The Lord of the Rings</i>	Mythlore, Vol. 14, No. 1 (51)	
Hunt, Peter	2002	„Introduction: The World of Children's Literature Studies“, in: <i>Understanding Children's Literature</i>		London & New York: Routledge
Hunt, Peter (ed.)	2004	International Companion Encyclopedia of Children's Literature		London & New York: Routledge

James, Edward; Mendelsohn, Farah (ed.)	2012	The Cambridge Companion to Fantasy Literature		Cambridge University Press
Matthews, Alison; Wahl, Kimberly	2010	„Matthew Insist of Puffed Sleeves“: Ambivalence towards Fashion in <i>Anne of Green Gables</i> “ in: <i>Anne's World: A New Century of Anne of Green Gables</i>		University of Toronto Press
Metcalf, Eva-Maria	1995	<i>Leap of Faith in Astrid Lindgren's Brothers Lionheart</i>	<i>Children's Literature</i> , Vol. 23	
Messent, Peter	2007	<i>The Cambridge Introduction to Mark Twain</i>		Cambridge University Press
Moran, Mary J.	2010	„I'll Never Be Angelically Good: Feminist Narrative Ethics in <i>Anne of Green Gables</i> “, in: <i>Anne's World: A New Century of Anne of Green Gables</i>		University of Toronto Press
Nikolajeva, Maria; Carole Scott	2001	How Picturebooks Work		London & New York: Routledge
Nikolajeva, Maria	2010	<i>Power, Voice, and Subjectivity in Literature for Young Readers</i>		London & New York: Routledge
Lerer, Seth	2008	<i>Children's Literature: A Reader's History, from Aesop to Harry Potter</i>		Chicago and London: The University of Chicago Press
Smedman, M. Sarah; Chaston, Joel D. (ed.)	2003	<i>Bridges for the Young: The Fiction of Katherine Paterson</i>		Scarecrow Press
Sullivan, W. C.	2005	„Chops, . . . Cheese, New Bread, Great Swills of Beer“: Food and Home in Kenneth Grahame's „The Wind in the Willows“	<i>Journal of the Fantastic in the Arts</i> , Vol. 15, No. 2 (58)	
Sullivan, W. C.	1996	„J.R.R. Tolkien and the Telling of a Traditional Narrative“	<i>Journal of the Fantastic in the Arts</i> , Vol. 7, No. 1 (25)	
Tūtlytė, Rita	2000	Hanso Kristiano Anderseno pasakų romantizmas, in: <i>Skandinavų šalių vaikų literatūra</i>		Šiaurės Lietuva
Urba, Kęstutis	1998	<i>Šeši H. K. Anderseno medaliai</i>		Kaunas: „Šviesa“
Urba, Kęstutis	2009	<i>Parašyta vaikams</i>		Vilnius: „Gimtas žodis“
Zipes, Jack	2006	„Critical Reflections about Hans Christian Andersen, the Failed Revolutionary“	<i>Marvels & Tales</i> , Vol. 20, No. 2	